

OPINNÄYTETYÖ

Vertaistuen tarve verkko-opinnoissa - "Tulen huomioiduksi, joku jeesaa, jos on jumi"

Erika Snellman

Yhteisöpedagogi
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(5/2021)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi AMK

Tekijä: Erika Snellman

Opinnäytetyön nimi: Vertaistuen tarve verkko-opinnoissa – Tulen huomioiduksi, joku jeesaa, jos on jumi

Sivumäärä: 39 ja 2 liitesivua

Työn ohjaaja: Juha Nikkilä

Työn tilaaja: Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia (ESR)-Saako oppia-hanke

Työn tilaajana toimii Humanistisen ammattikorkeakoulun Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia (ESR)-Saako oppia-hanke. Työn tarkoituksena on kartoittaa vertaistuellisen toiminnan merkitystä verkko-opiskelijoille. Tulosten pohjalta esitän kehittämissuhteita, jolla voitaisiin parantaa vertaistuellista toimintaa ja sen saavutettavuutta Humanistisessa ammattikorkeakoulussa.

Perehdyin aiheeseen teorian ja benchmarkkauksen avulla tutkimalla muiden korkeakoulujen ja järjestöjen toimintaa.

Aineiston hankinnan menetelminä käytin ryhmähaastatteluita sekä yksilöhaastatteluita. Hankkimani aineiston perusteella vertaistuen tarve on merkittävä opintojen aikana. Haastateltavat kokivat, että vertaistuki auttaa kiinnittymään opintoihin, luo yhteisöllisyyttä ja auttaa jaksamaan opiskelijan arkea elämäntilanteesta riippumatta.

Opinnäytetyö tuo esille sen, miten merkittävä asia vertaistuki verkko-opintojen aikana on. Vertaistuki voi ehkäistä jopa opintojen keskeyttämistä mikä on erittäin merkityksellistä. Vertaistuen avulla voi löytää omia vahvuuksia, joita muuten ei välttämättä olisi havainnut.

Tulosten pohjalta olen laatinut kehittämissuhteita, joita oppilaitos voi hyödyntää toiminnassaan. Kehittämissuhteideni ovat osaltaan jo käytössä oppilaitoksessa, mutta niiden juurruttaminen jokapäiväiseen toimintaan tukisi vertaistuellisen toiminnan saavutettavuutta. Osa kehittämissuhteistani vaatii oppilaitokselta suurempaa panostusta ja opetushenkilökunnan sitoutumista toiminnan toteuttamiseen.

Asiasanat: vertaistuki, vertaistuellinen toiminta, yhdessä oppiminen, verkko-opinnot

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community educator, NGO and youth work, Bachelor's degree

Author: Erika Snellman

Title: Peer support in online studies

Number of Pages: 39 and 2 attachment pages

Supervisor: Juha Nikkilä

Commissioned by: Accessibility in educational pathways and the right to learn-Is learning achievable for me?

The thesis was commissioned by Humak University of Applied Sciences's project "Accessibility in educational pathways and the right to learn-Is learning achievable for me?". The objective is to survey and improve the meaningfulness of peer support to online learning.

I orientated to the background theory by reading about peer support. Benchmarking was used to find mode of operation which another educational institution is using. The main research method used was interviewing students, who are studying online. Also, group interviews were used.

The main findings indicate that peer support is very meaningful for students who are studying online. It can be so meaningful, that peer support can prevent quitting studies. Students felt that peer support helps them become committed studies and make sense of community. Peer support also supports possibilities to notice ones' own strengths, which otherwise might not be recognised.

The result shows, that peer support should become part of the study culture. Educational establishment should develop different methods to make it more achievable. In the end of section of this thesis there are recommendations for some procedures that could be used to make peer support more achievable.

Keywords: peer support, studying together, online studies

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	7
2	TILAAJA JA TYÖN TARKOITUS	9
	2.1 Tilaaajan esittely.....	9
	2.2 Vertaistuellisen toiminnan tarve	9
	2.3 Opinnäytetyön tavoitteet.....	10
3	TIETOPERUSTA.....	12
	3.1 Vertaistuki.....	12
	3.2 Vertaistuen merkitys opiskelijoiden jaksamiseen.....	14
	3.3 Vertaistuen erilaisia muotoja	15
4	KEHITTÄMISTYÖN LÄHESTYMISTAPA JA MENETELMÄT	17
	4.1 Kehittämistyön lähestymistapa	17
	4.2 Yhteiskehittämispajat.....	18
	4.3 Haastattelu	19
5	AINEISTON KERÄÄMINEN.....	21
	5.1 Yhteiskehittämisen pajat.....	21
	5.2 Haastattelut	22
6	TULOKSET JA AINEISTON ANALYYSI	24
	6.1 Teemat	24
	6.2 Vertaistuen merkitys opintojen aikana	25
	6.3 Kokemukset vertaistuesta ja minkälaista toimintaa kaivataan	27

6.4	Saavutettava vertaistuki	28
6.5	Voiko vertaistuen avulla löytää omia vahvuuksia	29
7	KEHITTÄMISEHDOTUKSET	31
8	ARVIOINTI JA POHDINTAA	35
8.1	Luotettavuuden arviointi	35
8.2	Itsearviointi	36
8.3	Tilaaajan arviointi	37
8.4	Pohdintaa	37
	LÄHTEET	39

1 JOHDANTO

Tutkinto-opiskelua aloittaessa verkko-opiskelijalla saattaa olla taustalla jo paljon muita opintoja, niin avoimesta ammattikorkeakoulusta kuin muista oppilaitoksista. Erilaista kokemusta opiskelijana olosta on ehkä kerääntynyt sekä etä- että lähiopetuksesta. Opiskeluiden tueksi oppilaitoksilla on tarjota erilaisia tukimuotoja, jotta opiskelut sujuisivat eteen tulevista haasteista huolimatta. Kaikilla opiskelijoilla ei välttämättä opiskeluiden kanssa ole haasteita, mutta tukea opiskeluun ja sen eteen tuomiin asioihin voi silti kaivata. Oppilaitoksissa on opiskelijaterveydenhuoltoa, opintopsykologia, tutortoimintaa sekä myös oppilaitosten ulkopuolisten järjestöjen ja tahojen tuottamaa tukitoimintaa. Jos näistä mikään ei tunnu omalta tukimuodolta, vertaistuellinen toiminta voi olla yksi vaihtoehto.

Vertaistuellista toimintaa on käytetty terveydenhuollossa ja sosiaalipalveluissa pitkään. On paljon erilaisia vertaistukiryhmiä, joissa voi keskustella mm. harvinaisista sairauksista, päihdeongelmasta tai samassa perhetilanteessa olevien kanssa. Vertaistuki koetaan hyödylliseksi, koska siinä saa tietoa muiden samankaltaisessa tilanteessa olevien selviytymiskeinoista. Ymmärrys lisääntyy omia kokemuksia kohtaan, kun ymmärtää, ettei ole yksin haasteiden kanssa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023.)

Opinnäytetyön tilaajan, eli Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia – Saako oppia (ESR)-hankkeen näkökulmasta vertaistuen saavutettavuus tukee opinnoissa etenemistä ja niihin kiinnostumista.

Vertaistuki on erittäin hyvä lisä muiden tukitoimien rinnalla. Verkko-opiskelijat opiskelevat suurimman osan ajasta itsenäisesti, ja ympäri maata, ellei jopa ympäri maapalloa. Opiskelu voi käydä todella yksinäiseksi, kun ympärillä ei ole perinteistä opiskeluryhmää, eikä lehtoreitakaan tapaa kasvotusten. Vertaistuki on tällaisessa tilanteessa tärkeää ja voi auttaa jaksamaan opiskelukiireiden ja muutenkin kiireisen arjen keskellä.

Eteen voi tulla myös tilanteita, joissa tarvitsee apua tai tukea juuri siinä tilanteessa. Oppilaitoksen tarjoamat tukitoimet eivät yleensä pysty vastaamaan tämänkaltaiseen äkkinäiseen tarpeeseen. Asiaa voi helpottaa, jos pystyy siinä hetkessä kysymään mielipidettä tai tukea toiselta opiskelijalta, vaikka asia ratkeaisikin vasta myöhemmin koulun tarjoamien tukitoimien kautta.

Itse kiinnostuin tästä aiheesta suorittaessani harjoittelua Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia (ESR)-Saako oppia hankkeessa. Kartoitin hankkeessa vertaistuen tarvetta avoimen

AMK:n opiskelijoilla, ja työn aihe alkoi pikkuhiljaa kypsyä. Hankkeessa oli myös hyvä yhteishenki ja auttamisen kulttuuri muiden opiskelijoiden kanssa, joten vertaistuen ottaminen opin-
näytetyön aiheeksi tuntui luonnolliselta.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kartoittaa vertaistuellisen toiminnan merkitystä opiskelijoille, sekä sitä, minkälaista vertaistuellista toimintaa opiskeluiden tueksi kaivataan. Parhaiten sain asian selville kysymällä verkko-opiskelijoilta itseltään. He ovat tämän aiheen asiantuntijoita. Aineiston kerääminen tapahtui ryhmäkeskusteluiden, sekä yksilöhaastatteluiden avulla.

Luin aihetta käsitteleviä kirjoja, väitöskirjaa, pro gradututkielmia, sekä tutustuin erilaisiin hankkeisiin, jotka liittyvät vertaistukeen. Kartoitin benchmarkkaus-menetelmää käyttäen eri järjestöjen ja oppilaitosten vertaistuellista toimintaa. Teoriaan perehtyminen antoi hyvän lähtökohdan haastatteluille ja ryhmäkeskusteluille.

Aineiston pohjalta tein kehitysehdotuksia, miten Humanistisessa ammattikorkeakoulussa voitaisiin parantaa vertaistuellista toimintaa, miten siitä saataisiin saavutettavampaa ja keinoja, joilla toiminta palvelisi opiskelijoita elämäntilanteesta tai haasteista riippumatta.

2 TILAAJA JA TYÖN TARKOITUS

2.1 Tilaajan esittely

Työn tilaajana toimii Humanistisen ammattikorkeakoulun Saavutettavat koulutuspolut ja oikeus oppia - Saako oppia (ESR)- hanke, jonka tavoitteena on edistää koulutuksellista tasa-arvoa sekä digitaalisten ohjaus- ja oppimisympäristöjen saavutettavuutta. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimii Live-säätiö, Valo-Valmennusyhdistys ry sekä konsultoivana kumppanina ADHD-liitto. (Saako-oppia-hanke.)

Tilaajan edustajana toimii Humanistisen ammattikorkeakoulun lehtori Heidi Odell, joka tällä hetkellä toimii Saako Oppia- hankkeen digikehittäjänä.

Humanistisessa ammattikorkeakoulussa opiskelee yli 2200 opiskelijaa, joista osa on täysin verkko-opiskelijoita. Verkko-opiskelu toteutuu digitaalisissa oppimisympäristöissä, ryhmätöitä tehden sekä harjoitteluissa. Verkko-opinnot vaativat oma-aloitteisuutta ja omaa aikataulutusta. Verkko-opinnot on mahdollista suorittaa työn ohessa. (Humak 2023.)

Humanistisessa ammattikorkeakoulussa voi opiskella AMK ja YAMK tutkintoja. Opintoja on tarjolla päivä-, monimuoto- ja verkko-opintoina. Humanistisessa ammattikorkeakoulussa voi opiskella yhteisöpedagogiksi järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelmassa, työyhteisön kehittäjä koulutusohjelmassa tai valmistua seikkailukasvatuksen ammattilaiseksi. Opiskella voi myös kulttuurituottajaksi, viittomakielen tulkiksi tai puhetta korvaavan kommunikation asiantuntijaksi ja kommunikaatio-ohjaajaksi. (Humak 2023.)

2.2 Vertaistuellisen toiminnan tarve

Suorittaessani kehittäväää harjoittelua Saako oppia-hankkeessa, kartoitin avoimen AMK:n opiskelijoiden tarvetta vertaistukeen. Tutkintoon siirryttäessä ja verkko-opintojen alussa opiskelijat voivat olla hyvin yksin kysymystensä ja pohdintojensa kanssa. Vertaistuki voi tässä vaiheessa olla opiskelijalle suuri asia ja auttaa eteenpäin opiskeluiden alkuhaasteissa.

Verkko-opinnoissa opiskelijan oman toiminnan ja itseohjautuvuuden kehittyminen on tärkeää ja siihen tarvitaan tukea. Tulevaisuudessa tarvittavia taitoja, kuten yhteisöllisyyttä ja pehmeitä taitoja on hyvä harjoitella mm. webinaareissa. Verkko-opinnoissa ylläpidetään näitä taitoja yhdessä oppien ja erilaisia oppimisaktiviteetteja tehden. (Timonen, 2021.)

Vastuun ottaminen omista opinnoista, kun ympärillä ei ole perinteistä opiskeluryhmää ja opiskelu tapahtuu kotoa käsin, voi olla monelle haastavaa. Vertaistoiminta voi olla tällaisessa tilanteessa korvaamatonta. Oppilaitoksen tarjoamat tukitoimet ovat hyviä ja monipuolisia, mutta niihin hakeutuminen voidaan kokea monimutkaisena ja haastavana. Vertaistuellisen toiminnan kautta voi saada tukea siinä hetkessä, kun tuen tarve ilmenee.

Itselleni tämä aihe on läheinen sen vuoksi, koska olen tehnyt yhteisöpedagogiopinnot täysin verkossa, mikä tarkoittaa, että ympärillä ei ole ollut opiskeluryhmää, jota näkisin säännöllisesti. Eteen on tullut monia tilanteita, joihin olisi kaivannut muiden opiskelijoiden näkemyksiä. Ryhmälläni on kuitenkin ollut WhatsApp-ryhmä, joka on ollut hyvin aktiivinen ja ryhmästä on saanut heti apua, kun on tarvinnut. Lehtoreilta on myös saanut hyvin vastauksia kysymyksiin, mutta monesti siinä voi mennä jonkin aikaa.

Ryhmälläni on myös ollut Teamsissa oma kanava, jossa on järjestetty tapaaminen jokaisen kuukauden ensimmäisenä tiistaina. Tapaamiseen on voinut mennä hetkeksi tai mahdollisuuksien mukaan olla pidempään. Tapaamisessa on voinut keskustella opinnoista tai muista asioista. Opiskelijat ovatkin olleet itseohjautuvia toiminnan järjestämisessä. Tämä kuitenkin vaatii sen, että ryhmästä löytyy henkilö, joka luo ryhmän ja muistuttelee tapaamisista.

On tärkeää kehittää opiskeluiden sekä tutortoiminnan rinnalle erilaisia käytäntöjä, jotka voivat auttaa verkko-opiskelijoita opiskeluihin tai opiskelijaelämään liittyvissä ongelmissa. Vertaistoiminta on erittäin tärkeää opiskelijan jaksamisen kannalta ja nopea tuen saanti voi olla ratkaiseva monessa tilanteessa. Vertaistoiminta voi olla vastaus siihen, kun tarvitaan asiaan tukea tai apua juuri siinä hetkessä, vaikka juurisyy ratkeaisikin vasta hiukan myöhemmin. Samassa tilanteessa oleva opiskelija voi antaa siinä hetkessä tukea, joka auttaa jaksamaan siihen asti, kunnes haaste saadaan selvitetyksi.

2.3 Opinnäytetyön tavoitteet

Verkko-opiskelijoiden opinnot voivat olla yksinäistä puurtamista. Oppimisympäristöt ovat hyvin suunniteltuja ja yhteisiä verkkovalmennuksia ja webinaareja on järjestetty opinnoissa, mutta se ei välttämättä vastaa tarpeeseen saada muiden samassa tilanteessa ja vaiheessa olevien opiskelijoiden tukea itselleen.

Tämän opinnäytetyön tavoite on selvittää vertaistuellisen toiminnan tarvetta verkko-opiskelijoilla ja kehittää toimivia malleja vertaistukeen. Vertaistuen tulee olla kaikille saavutettavaa

elämäntilanteesta tai muista haasteista riippumatta. Kehittämällä vertaistuellisia toimintoja voin olla mukana tukemassa opiskelijoiden opiskeluiden aikaista hyvinvointia ja toivottavasti luoda pysyviä malleja, jotka jäävät käytäntöön. On myös tärkeää, että opiskelijoille jää opiskeluajasta mieleen erilaisten tukien saavutettavuus ja monipuolisuus. Tämä on myös oppilaitoksen kannalta tärkeä asia ja voi olla yksi houkuttelevuustekijä oppilaitosta valitessa.

Kysymällä verkko-opiskelijoilta itseltään pyrin selvittämään mitä merkitystä vertaistuella on opiskeluiden aikana? Tämän teen toiminnallisina menetelmin. Selvitän myös, minkälainen vertaistoiminta tukee opiskeluissa jaksamista. Kerätyn aineiston avulla saan ymmärrystä vertaistuen tärkeydestä verkko-opiskelijoille ja minkälainen vertaistoiminta olisi hyödyllistä ja saavutettavaa.

Vertaistuki voi vastata omalta osaltaan nopeaan avun tarpeeseen, johon oppilaitoksen tarjoamat tukitoimet eivät pysty reagoimaan heti sillä hetkellä, kun avun tarve tulee. Usein myös toisen samassa tilanteessa olevan opiskelijan tuki voi olla arvokasta ja siinä hetkessä auttavaa, vaikka itse asia ja ongelma ratkeaisikin myöhemmin oppilaitoksen tarjoamien tukitoimien avulla.

Vertaistuen merkitys voi olla opiskelijoiden opinnoissa jaksamiselle erittäin suuri, mikä on tullut esille myös omassa ryhmässäni, kun asiasta on keskusteltu. Tieto siitä, että muut painivat samankaltaisten haasteiden kanssa ja on mahdollisuus kysyä apua WhatsApp-ryhmässä, auttaa jaksamaan opinnoissa.

3 TIETOPERUSTA

Tietoperustaluvussa käyn läpi vertaistuen määritelmää, sekä vertaistuen merkitystä opiskelijoiden jaksamiseen. Olen käyttänyt myös benchmarkkausta hyödykseni selvittääkseni vertaistuellisia toimintoja muissa oppilaitoksissa ja järjestöissä.

Valitsin benchmarkkauksen tukemaan teoriatietoa, koska sen avulla oli mielenkiintoista tutkia muiden oppilaitosten vertaistuellista toimintaa, sekä saada tukea teoriatietoon kokemuksista ja käytännöistä. Benchmarkkauksella voi myös saada ideoita kehittämistyöhön, ja soveltaa sen kautta oppimaansa omassa kehittämistyössä (Seppänen-Järvelä 2005, 14).

3.1 Vertaistuki

Vertaistuki käsitteenä tarkoittaa lyhyesti kiteytettynä kokemusten jakamista toisen samaa kokeneen kanssa. Ihmiset jakavat kokemustietoon perustuvaa tietoa toisilleen dialogisesti, eli vastavuoroisesti. Tärkeintä on kuunteleminen ja kertominen. (terveyskylä.fi.)

Vertaistuellinen toiminta tarkoittaa kokemusten jakamista ja vuorovaikutteista kohtaamista. Omien kokemusten jakaminen toisille ja vastaanottajien aktiivinen osallistuminen toimintaan luo kohtaamisesta vuorovaikutteista. Kokemuksen jakaja luovuttaa oman henkilökohtaisen kokemuksensa toisen käyttöön ja vastaanottaja voi eläytyä näihin kokemuksiin aivan kuin ne olisivat tapahtuneet itselle. (Hyväri 2005, 225.)

Ensimmäinen vertaistukiryhmä Suomessa on ollut Nimettömien alkoholistien AA-ryhmä, joka on perustettu vuonna 1948. 1990-luvulla olleen laman seurauksena kuntien säästötoimet johtivat laitoshoidon karsimiseen. Tämän seurauksena erilaisia oma-apuryhmiä perustettiin, ja lamasta kärsineet ihmiset saivat turvaa vertaistuesta. Tämän myötä arvostus vertaistoimintaa kohtaan kasvoi. Nykyään vertaistoiminta on koettu uudeksi keinoksi yhteisöllisyyden luomiseen, kun perinteiset suku- ja kyläyhteisöt ovat vähentyneet. (Niininen & Terävä-Karhinen 2021, 7–8.)

Vertaistukea voi olla ryhmämuotoisena, tai kahden henkilön välillä. Vertaisryhmien määrä on etenkin sosiaali- ja terveysaloilla lisääntynyt 1990-luvulta lähtien. Kasvu kertoo ihmisten tarpeesta jakaa kokemuksiaan ja keskustella samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten kanssa. (Nylund 2005, 195.)

Rauni Leinonen viittaa väitöskirjassaan siihen, miten opiskelijoiden vertaisuudesta puhuttaessa on ennen käytetty termejä tutorointi, mentorointi ja opponointi. Opiskelijoiden ollessa samassa asemassa, heillä on kuitenkin merkittävä rooli toistensa tukijoina. Voidaan puhua ennemminkin vertaisvalmentajista. Käsitteistöstä puhuttaessa on menossa muutos siihen, että puhutaan mieluummin vuorovaikutteisesta ja yhteisöllisestä oppimisesta. Käsitteen tarkoituksena on tuoda esille sitä, että molemmat osapuolet oppivat vastavuoroisessa dialogissa. (Leinonen 2012, 226.)

Humanistisen ammattikorkeakoulun sivuilla kerrotaan, että tutorit opiskelevat itsekin Humakissa, ja heillä on ymmärrystä mitä uudet opiskelijat kokevat opiskeluidensa aikana. Yhteyttä voi ottaa matalalla kynnyksellä opintoihin, korkeakoulun käytäntöihin tai opiskelijaelämään liittyen. (Humak 2023.)

Humakin tutoreilla on monenlaista toimintaa, sekä verkossa kuin erilaisten tapahtumien muodossa. Verkkotoimintana mainittakoon Teams-kanavat ja Discord, jossa on monia eri kanavia, mm. yhteisöpedagogiopiskelijoille, avoimen AMK:n opiskelijoille, kulttuurituotannon opiskelijoille sekä tulkkiopiskelijoille. Kanavilla järjestetään erilaista toimintaa sekä erilaisia tapahtumia. Keskustelupalstoilla voi jutella tutorien tai toisten opiskelijoiden kanssa. Tutorit saavat koulutuksen tehtävänsä. (Humak 2023.)

Jos verrataan tutortoiminnan ja vertaistoiminnan eroa, tutortoiminta on kokeneempien opiskelijoiden opastusta uusille opiskelijoille. Eli tutoreilla on jo se tieto, mitä uusilla opiskelijoilla ei ole. Vertaistoiminnassa opiskelijat ovat samassa tilanteessa ja kokevat samankaltaisia asioita samaan aikaan. Vuorovaikutus opiskelijoiden kesken on dialogista ja kaikki osallistujat voivat saada kohtaamisesta jotain itselleen.

Liisa Kääntä kuvaa väitöskirjassaan vertaistoimintaa mielestäni osuvasti, eli toimintana, jossa kukaan ei ole aiheen asiantuntija, vaan jokaisella on oikeus esittää oma näkemyksensä asiasta, keskustella ja kertoa mielipiteensä toisten näkemyksistä. Opiskelija voi kysymällä jäsentää omaa tietämystään tai asettaa oman tietämyksensä kyseenalaiseksi ja näin antaa mahdollisuuden muille opiskelijoille reagoida kysymykseen omalla tietämyksellään, ilman asiantuntevaa vastausta. Tämänkaltainen kysymysten ja vastausten läpikäyminen on hyvä pohja vertaistoiminnan rakentamiseen. (Kääntä 2016, 58.)

3.2 Vertaistuen merkitys opiskelijoiden jaksamiseen

Vertaistuellinen toiminta varsinkin opintojen alussa voi auttaa opiskelijoiden kokemuksiin yksinäisyydestä ja tukea ajatusta joukkoon kuulumisesta, sekä auttaa opintoihin kiinnittymisessä. Vertaistuki voi myös estää opinnoista putoamisen, jos opiskelija saa kokemuksia yhteisöllisestä opiskelusta verkossa ja kokee näin saavansa muiden opiskelijoiden tukea oppimiseen.

Diakonia-ammattikorkeakoulun Voimaa opiskeluun-hankkeen loppujulkaisussa tulee esiin, että yksi opintojen keskeyttämisen syistä voi olla opiskelukavereiden puute sekä puutteelliseksi koettu ohjaus. Keskeyttämistä harkitsevat kokevat myös enemmän uupumista ja stressiä. Tätä voitaisiin ehkäistä tukemalla opiskelutaitoja ja elämänhallintakykyä. (Jänkälä 2020, 17.)

Laurea ammattikorkeakoulun OMA OTE-hankkeen toiminnan palaute kertoo, miten tärkeää vertaistoiminta on ollut opiskeluissa jaksamiselle. Palautteessa on tullut esille se, että vertaistoiminnassa voi kertoa omista onnistumisista ja epäonnistumisista, ja muut kannustavat eteenpäin, eikä tarvitse jäädä yksin haasteidensa kanssa. (Laurea 2021.)

Vertaisryhmä on tuonut opiskeluun rytmiä, joka voi olla vaikea löytää, kun opiskelu tapahtuu kotona ilman aikatauluja. Vertaisryhmän toiminta koetaan myös eteenpäin patistavana. Kun ryhmässä on jotain sovittu, halutaan ryhmän sosiaaliset odotukset myös täyttää. (Laurea 2021.)

Diego Viinikaisen pro gradu- tutkielmassa on tutkittu yliopisto-opiskelijoiden yksinäisyyttä, ja muutamat havainnot tukevat vertaistuellisen toiminnan tärkeyttä opiskeluiden aikana. Opiskelukavereiden löytäminen oli joillekin opiskelijoille iso asia, jonka ajateltiin johtavan hyviin asioihin. Hankalaksi nähtiin suhteen luominen opiskelukavereihin varsinkin opintojen alussa. Ihmisillä on luontainen tarve olla osa jotain joukkoa, ja tämän vuoksi mm. korona-aikana kehitettiin erilaisia tapoja tavata muita ihmisiä. Mm. ”etähengailut” ja erilaiset digitaaliset yhteydet ovat tukeneet ihmissuhteiden ylläpitämistä, kun kasvokkain ei ole voinut tavata. (Viinikainen 2021, 63.)

Opiskelijan hyvinvointiin ja opiskelukykyyn vaikuttavat omat voimavarat, opiskelutaidot, opetus ja ohjaus sekä opiskeluympäristössä saatu tuki. Vahvuudet yhdellä osa-alueella voi auttaa suoriutumaan opinnoista silloinkin, kun jollain toisella osa-alueella on ongelmia. (YTHS, 2022.) Vertaistuellisella toiminnalla voi olla suuri vaikutus opiskeluissa jaksamiseen ja se voi kannatella opiskelijaa vaikeidenkin hetkien ohi, vaikka tuntuisi, ettei voimavaroja juuri sillä hetkellä löydy.

3.3 Vertaistuen erilaisia muotoja

Benchmarkkaus, eli vertailukehittäminen tarkoittaa muiden organisaatioiden toimintojen vertailua, arviointia ja oppimista. Heiltä voi löytyä hyviä käytäntöjä, joista voi saada tietoa ja kokemukseen perustuvaa näkemystä. Näitä tietoja ja kokemuksia soveltamalla voidaan kehittää omia käytäntöjä ja toimintaa itselleen sopivammaksi (Seppänen-Järvelä 2005, 14.)

Tutkin, minkälaisia toimintoja muilla oppilaitoksilla ja järjestöillä on käytössä ja vertaan niitä Humanistisen ammattikorkeakoulun käytäntöihin. Vertailun avulla voi nähdä hyvän, mitä on jo olemassa ja sen, mikä voisi vielä parantaa olemassa olevia toimintoja. Benchmarkkauksessa ei ole kyse toisten kopioinnista, vaan oppimisesta, miten muut saman asian tekevät ja siitä saadun tiedon avulla omien toimintojen kehittämistä vielä paremmaksi. (Tuominen, 2011.)

Nyyti ry:n Myötätuntoa korkeakouluihin-hankkeessa on kehitetty myötätuntomentorointimalli, jonka tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden myötätuntotaitoja vertaisryhmissä. Ryhmiä ohjaavat tehtävään perehdytyksen saavat opiskelijat. Ryhmissä keskustellaan myötätuntoon liittyvistä aiheista, sekä tehdään itsemyötätuntoon ja myötätuntoiseen vuorovaikutukseen liittyviä harjoituksia. Palautteen perusteella tämänkaltaiselle toiminnalle on tarvetta. Osallistujat olivat kokeneet ryhmään kuulumisen tunnetta, ja ryhmissä oli ollut avoin ja myötätuntoinen ilmapiiri. (Nyyti ry.) Tämänkaltaiset kokemukset osoittavat, että vertaistuelliselle toiminnalle on tarvetta. Toiminta voi auttaa jaksamaan opiskeluiden keskellä ja suhtautumaan itseensä armollisemmin.

Laurea ammattikorkeakoulussa aloitettiin korona-ajan poikkeusolojen kannustamana OMA OTE-opiskelijoiden hyvinvointitoimijuuden ja opintojen edistymisen tukeminen koronatilanteessa Laureassa-hanke, joka keskittyi opiskelijoiden tukemiseen koronatilanteessa. Erilaisia vertaistuen muotoja kehitettiin ja pilotoitiin. (Akiola, Niemi & Kallionpää 2022.)

Opiskellaan yhdessä- ryhmät aloitettiin opiskelijoille, jotka olivat samassa vaiheessa opinnoissaan. Toimintaa oli yli kampusrajojen. Ryhmät aloitettiin asiantuntijan aloituskoulutuksella, jossa jaettiin vinkkejä liittyen etäopiskeluun, oppimiseen, sekä vertaistukiryhmän toimintatapoihin. Aloitusr ryhmän jälkeen ryhmät jatkoivat toimintaa itsenäisesti. Kukin ryhmä sai aloituskoulutuksen yhteydessä kummin, jolta sai tarvittaessa tukea opiskelutekniikoihin sekä toimintatapoihin. (Akiola ym. 2022.)

Toinen ryhmätoiminta oli vertaisohjaajavetoinen opinnäytetyö-vertaisryhmä, joka kokoontui kesäaikaan. Ryhmässä käytiin läpi opinnäytetyöprosessia sekä erilaisia pulmia, joita opinnäytetyötä tehdessä tuli vastaan. Moniin asioihin olisi kuitenkin kaivattu apua opinnäytetyöohjaajalta, jota kesäaikaan ei ollut saatavissa. (Akiola ym. 2022.)

Erityisopettajan kehittämä opinnot sujuvaksi ryhmä oli tarkoitettu heille, jotka kaipasivat tukea opiskeluiden menetelmiin, opiskelutekniikoihin sekä opiskeluun oppimisvaikeuksien kanssa. Tapaamisten teemat käsittelivät mm. oppimisen harhaluuloja, opiskelumotivaatiota, muistiinpano- ja muistitekniikoita sekä kielten ja matematiikan opiskelua. Ensisijaisesti oli tarkoitus saada ryhmä tarjoamaan vertaistukea toisilleen, vaikka vetäjät tekivätkin raamit keskustelulle. (Akiola ym. 2022.)

Vertailtaessa ryhmien toimivuutta, todettiin kaikkien ryhmien olleen toimivia. Itseohjautuvat ryhmät tarvitsevat opiskelijoilta oma-aloitteisuutta, henkilökemioiden yhteensopivuutta sekä myös rohkeutta ilmoittautua mukaan. Ryhmät, jotka tarvitsevat ammattilaisen ohjausta, riippuvat korkeakoulun tarjoamista resursseista. (Akiola ym. 2022.)

Oulun ammattikorkeakoulussa toteutettu OHJY-ohjauksella hyvinvointia-hanke on kehittänyt Study Group-tutorointia, jolla pyritään lisäämään opiskelijoiden keskinäistä vertaistukea. Opilaitoksessa aloitti 2022 tammikuussa 87 tietojenkäsittelyn opiskelijaa monimuoto-opinnoissa. Ryhmä jaettiin yhdeksään Study Group-ryhmään, eli jokaisella opiskelijalla oli pienempi ryhmä, johon tutustua. Jokaiselle ryhmälle oli Moodlessa oma keskustelualue, jossa voitiin tutustua. Ryhmät kokoontuvat joka kuukausi opettajatuutorin johdolla ja ryhmässä käydään läpi opiskeluun liittyviä huolia, murheita ja ajatuksia. Ryhmäläiset saavat toisiltaan vertaistukea, vaikka toiminnassa onkin paikalla opettajatuutori. (Viinikka, Saarinen & Rönkkö 2022.)

Ryhmäläisille annettiin myös pieniä tehtäviä, joissa he voivat auttaa toinen toistaan. Opiskeluiden alussa opeteltiin yhdessä mm. sähköpostiallekirjoituksen tekeminen sekä miten lisätä oma kuva profiileihin. Ajatuksena on, että he oppivat pyytämään apua omalta ryhmältään ja tutustuvat samalla toisiinsa. (Viinikka, Saarinen & Rönkkö 2022.)

Hankkeen myötä huomattiin, että pienillä teoilla voi saada paljon aikaan. Verkossa toteutettavien oppituntien välissä voi tehdä erilaisia breakout-huoneita, johon opiskelijat voivat mennä viettämään taukoja toistensa kanssa ja tutustua muihin opiskelijoihin. (Viinikka, Saarinen, & Rönkkö 2022.)

4 KEHITTÄMISTYÖN LÄHESTYMISTAPA JA MENETELMÄT

Tutkittuani erilaisia lähestymistapoja tutkimusongelmaan, tuntuu tapaustutkimuksen kriteerit täyttyvän. Mielestäni myös palvelumuotoilu, jossa voidaan käyttää erilaisia yhteiskehittämisen menetelmiä, tulee kysymykseen työssäni. Käsittelen näitä lähestymistapoja tässä kappaleessa tarkemmin.

Menetelmistä yhteiskehittämispajat ja yksilöhaastattelut nousivat mieleisimmiksi tavoiksi hankkia tietoa. Niiden avulla saan osallistettua verkko-opiskelijoita kehittämistyöhön. Näiden menetelmien avulla toivon saavani vastauksia tutkimusongelmaani ja tehtyä ehdotuksia erilaisista vertaistuellisista toimintatavoista, joista olisi hyötyä verkko-opiskelijoille. Kerron lähemmin tässä kappaleessa myös näistä menetelmistä.

Kirjassa Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö todetaan, että eri menetelmien käyttö voi tukea aineiston monipuolisuutta ja voi lisätä tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsijärvi & Hurme 2022, 84).

4.1 Kehittämistyön lähestymistapa

Tutkitun tiedon tuottaminen, eli tässä tapauksessa keräämäni aineisto, jonka sain yhteiskehittämispajoista, sekä haastatteluista, toi minulle aineistoa vertaistuellisen toiminnan tarpeesta ja antoi minulle pohjatietoa kehittämistyöhön. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa kehittämis-ehdotuksia, ei viedä niitä vielä käytäntöön (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 37).

Tapaustutkimus on hyvä valinta laadullisen tutkimuksen tekijälle, joka pyrkii tuomaan esille uusia näkökulmia, ja näiden perusteella tuomaan uutta tietoa aiheesta. Tapaustutkimuksen avulla voi tuottaa rikasta ja yksityiskohtaista aineistoa. (Puusa & Juuti 2020, 472.)

Tapaustutkimus on hyvä valinta lähestymistavaksi, kun tarkoituksena on saada tuotettua kehittämis-ehdotuksia ja saada syvä ymmärrys kehittämisen kohteena olevasta asiasta (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 53).

Tapaustutkimuksessa käytetään usein erilaisia haastattelumenetelmiä, kuten teemahaastattelu ja ryhmähaastattelu. Tyypillisesti tapaustutkimus liittyy ihmisten toiminnan tutkimiseen eri tilanteissa, eli kehitettävän ilmiön asiantuntijoina toimivat toimijat voivat selittää omin sanoin ilmiöitä. (mt, 55.)

Palvelumuotoilun piirteitä löytyy kehittämistyössäni, koska kehittämistyöni keskiössä on kokemuksellisuutta korostava toteutusmalli, vaikka en vielä käytäntöön kehittämisehdotuksia viekään (mt, 38).

Palvelumuotoilun avulla voidaan luoda helppokäyttöisiä ja hyödyllisiä palvelukokemuksia, sekä vaikuttavia ja tehokkaita palveluita. Palvelumuotoilussa on mukana asiakasnäkökulma sekä keskeisenä piirteenä käyttäjäkeskeisyys. Kehittäessä palvelua, keskiössä on käyttäjien ja muiden osapuolien toiveiden, toiminnan ja tarpeiden ymmärtäminen. Eri osapuolten osallistaminen kehittämistyöhön on myös tärkeä osa palvelumuotoilua. (mt, 72)

Palvelumuotoilussa voidaan käyttää monipuolisesti erilaisia yhteiskehittämisen menetelmiä, pyritään saamaan ihmiset kertomaan asioista, ihmisten toimintaa voidaan tarkkailla ja havainnoida. Osallistaminen on palvelumuotoilussa hyvin keskeinen menetelmä. (mt, 72.)

4.2 Yhteiskehittämispajat

Yhteiskehittämisellä voidaan kehittää jo olemassa olevia palveluita tai luoda kokonaan uusia. Lähtökohtana toimivat osallistujien kokemukset ja havainnot, tulkinnat sekä tieto kehittämisaiheesta. Osallistujat voivat olla joko ammattilaisia, kokemusasiantuntijoita tai asiakkaita. Yhteiskehittäminen on toimintatapa, joka yhteisymmärryksen kautta mahdollistaa kaikkien osallisuuden. (Hietala 2016.)

Ryhmäkeskustelu tarkoittaa sitä, että kutsuttu ryhmä käsittelee yhdessä ennalta päätettyä aiheetta. Keskinäinen vuorovaikutus ja tiedon tuottamisen prosessi yhteisesti on ryhmäkeskustelujen erityistä antia. (Pietilä 2017, 112, 128.) Moderaattori ohjaa keskustelua, mutta ryhmän omalle vuorovaikutukselle annetaan tilaa. Ryhmän osallistujat voivat kommentoida toistensa näkökantoja. Moderaattorin tehtävänä onkin tukea keskustelijoiden keskinäistä vuorovaikutusta, ja pyrkiä saamaan erilaiset näkökannat edustetuksi. (mt, 113–114.)

Toiminnallisuus oli tässä työssä tärkeä osuus, ja sitä kautta sain paljon arvokasta aineistoa aiheesta. Tavoitteena oli pitää kolme yhteiskehittämispajaa, joissa oli tarkoitus käydä eri ideointimenetelmien avulla läpi vertaistuen merkitystä verkko-opiskelijoille. Kysyin, minkälaisesta

vertaistoiminnasta on ollut hyviä kokemuksia ja minkälaista vertaistuellista toimintaa kaivataisiin opiskeluiden tueksi.

Tarkoituksena oli kutsua tammikuussa erillisvallinnoissa opiskelemaan tulleita opiskelijoita, jotka ovat aloittaneet tutkintoon johtavat verkko-opinnot. Heillä on vielä tuoreessa muistissa väylä- tai polkuopinnot ja tutkintoon siirtymisen vaihe. Juuri tässä vaiheessa moni voi kokea tarvitsevansa paljon tukea. Myös verkko-opintoja aloitellessa tulee paljon uutta asiaa ja kaikki tuki on tarpeen. Tarpeen mukaan kutsun mukaan myös syksyllä 2022 aloittaneita verkko-opiskelijoita.

Toiveena oli, että pajoissa käytäisiin vapaata keskustelua aiheesta. Kysymykset, joita esitin, olivat valmiiksi mietittynä, ja jatkokysymyksiä esitin tarpeen tullen. Tein myös Padlet-pohjan, jonka linkin jaoin pajan aikana, ja sinne oli mahdollisuus käydä myös kirjoittamassa mielipiteensä anonyymisti. Pajat pidettiin Teams-sovelluksessa, ja nauhoitin pajat. Pajoissa oli tarkoituksena ideoida ja miettiä erilaisia menetelmiä vertaistuen toteuttamiseen.

Ryhmien koostumukseen en voinut paljoa vaikuttaa, koska en tiennyt, kuinka moni opiskelijoista pystyy osallistumaan. Osallistujien ollessa vieraita toisilleen, voi keskustelu olla varoista ja silloin minun roolini moderaattorina on suurempi, ja keskustelun ylläpito voi olla haasteellisempaa. Osallistujien vuorovaikutusta tulee tällöin tukea enemmän, ja pyrkiä saamaan monipuolisia näkökantoja esim. lisäkysymyksillä.

Sujuvampaa ja moniulotteisempaa vuorovaikutusta ja ideointia saadaan aikaan, jos ryhmä jäsenet ovat tuttuja toisilleen. Mielestäni on kuitenkin hyvä, että osallistujina oli erilaisia persoonia ja ryhmiä, koska jokaisella varmasti on annettavaa aiheeseen ja erilaiset näkökulmat asiaan ovat toivottuja.

4.3 Haastattelu

Yksi yleisin aineistonkeruumenetelmä laadullisessa tutkimuksessa on haastattelu. Haastattelun tarkoitus on saada mahdollisimman paljon tietoa halutusta asiasta, ja siksi haastattelu menetelmänä on hyvin joustava. Haastattelun eduksi voi lukea myös sen, että haastattelun aikana voidaan toimia myös havainnoitsijana, eli havainnoida kysymyksen vastauksen lisäksi se, miten vastaus kerrotaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 148, 154.)

Tutkimushaastattelu ja arkikeskustelu eroavat toisistaan sillä, että tutkimushaastattelulla on päämäärä, tarkoitus ja osallistujilla omat roolit. Haastateltavalla on tietoa, jota haastatteliha halua saada käyttöönsä. (Ruusuvuori & Tiittula 2017, 46–47.)

Yksilöhaastattelut, jotka toteutin, olivat puolistrukturoituja teemahaastatteluita. Teemahaastattelussa tärkeintä on, että tiettyjä teemoja käsitellään, vaikka kysymysten esitysjärjestys ja kysymykset olisivatkin erilaiset eri haastatteluissa. (Leinonen, Otonkorpi-Lehtoranta & Heiskanen 2017, 87.)

Teemahaastattelussa oleellista on se, että haastattelu etenee keskeisten teemojen varassa. Teemahaastattelu huomio haastateltavien erilaiset tulkinnat asioista ja keskeisenä asiana ovat haastateltavien asioille antamat merkitykset, jotka syntyvät vuorovaikutuksessa. (Hirsijärvi & Hurme 2022, 108.)

Kun halutaan tutkia jonkin ilmiön merkitystä ihmisille, on puolistrukturoitu haastattelu tällöin käyttökelpoinen menetelmä (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 109).

Haastattelutilanne on vuorovaikutusta, ja vaikka tilanteen ja haastattelun kulun suunnittelee etukäteen, voi haastattelutilanteessa olla vaikea pysyä tiukasti suunnitelmassa. On kuitenkin tärkeää, että luottamus haastattelutilanteissa on molemminpuolista. Koska tavoitteena on aineiston kerääminen opinnäytetyöhön, haastattelu eroaa normaalista arkikeskustelusta sillä, että haastatteliha on tiedon kerääjä ja haastateltava tiedon antaja. Haastateltavalle on kerrottava haastattelun luottamuksellisuudesta ja kehittämistyön tarkoituksesta. (mt, 108.)

Valitsin haastattelun yhdeksi menetelmäksi sen vuoksi, että haastatteleamalla verkko-opinnoissa opiskelevia opiskelijoita sain minua kiinnostavaa aineistoa tutkimukseeni henkilöiltä, joilla on kokemusta ja näkemystä verkko-opiskelusta, sekä vertaistuesta. Tavoitteena oli haastatella yhteensä viittä opiskelijaa, jotka opiskelevat verkkotutkinnossa.

Kysymykset, joilla sain tietoa tutkimusongelmaani, mietin valmiiksi ja tein haastattelurungon. Haastattelut toteutin Teams-alustalla. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin.

Haastatteluiden avulla sain henkilökohtaista tietoa vertaistuen merkityksestä ja tuen tarpeellisuudesta. Haastatteluiden aineistoja analysoidessani sain yksilökohtaisempaa tietoa vertaistuen tarpeista ja mahdollisista toivotuista toimintatavoista.

5 AINEISTON KERÄÄMINEN

Aineiston kerääminen osoittautui yllättävän hankalaksi. Verkko-opiskelijoita oli vaikea saada mukaan yhteiskehittämispajoihin. Haastateltavien löytäminen oli hieman helpompaa. Kerron tässä kappaleessa, kuinka yhteiskehittämispajat ja haastattelut toteutuivat. Pajojen vähäisen osallistujamäärän vuoksi mietin yhteiskehittämisen ja ryhmäkeskustelun välistä eroa, ja totesin, että pajat täyttävät ennemminkin ryhmäkeskustelun kriteerit.

Ryhmähaastatteluissa on usein monta osallistujaa, tyypillisesti 6–12 henkilöä (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015,111). Toteuttamissani ryhmähaastatteluissa oli vain kaksi henkilöä, mutta ryhmien dynamiikka oli mielestäni hyvä ja koen, että sain kerättyä hyvää aineistoa työtäni varten.

Ryhmäkeskusteluiden ja haastatteluiden avulla keräämäni aineisto oli monipuolista. Vaikka aineiston kerääminen ei sujunut niin kuin olin sen suunnitellut, koen kuitenkin, että sain laadukasta ja tutkimusongelmaani vastaavaa aineistoa kerättyä.

5.1 Yhteiskehittämisen pajat

Tein kutsun yhteiskehittämispajaan ja se lähetettiin tammikuussa 2023 erillisvalinnoissa opiskelemaan hyväksytyille verkko-opiskelijoille. (Liite 1) Kutsu lähetettiin hieman myöhemmin myös syksyllä 2022 erillisvalinnoissa opiskelemaan hyväksytyille verkko-opiskelijoille. Yhtään ilmoittautumista ei tullut. Tämän jälkeen sain koottua kaksi pajaa Saako oppia-hankkeessa mukana olevista opiskelijoista. Toiseen pajaan tuli kaksi ihmistä, toiseen ilmoittautui kolme, mutta paikalle tuli kaksi. Pajoissa oli tarkoituksena käydä läpi kysymyksiä, jotka olin miettinyt etukäteen. (Liite 2) Mahdollisuus oli myös kirjoittaa padlettiin anonyyminä, jos jotain ei ryhmätilanteessa halunnut sanoa. Padleteihin tuli yksi vastaus.

Pajat toteutin Teams-alustalla ja tapaamiset nauhoitettiin. Tallenteet litteroitiin. Pajojen alussa kävin läpi opinnäytetyöni aiheen ja kerroin, että kerään aineiston anonyymisti. Pyysin luvan toiminnan nauhoittamiseen ja kerroin, nauhoite hävitetään, kun olen saanut aineiston käsiteltyä. Aikaa pajoille olin varannut 1,5 tuntia, mutta molemmat pajat kestivät n. tunnin.

Pajoissa kävimme kysymykset läpi ja osallistujat vuorollansa vastasivat omalta osalta kysymykseen. Pajoissa syntyi keskustelua myös kysymysten ulkopuolelta, ja esitin myös jatkokeskustelua tarpeen tullen.

Keskustellessamme tein samalla mind mapia itselleni, koska se auttaa minua jäsentämään kuulemaani ja auttaa minua hahmottamaan kokonaisuutta.

Pajat toteutettuani totesin, että ryhmäkeskustelu oli enemmän se termi, mitä haluan näistä pajoista käyttää. Ryhmäkeskusteluista käytettävä englannin kielestä käännetty termi fokusryhmä sopii hyvin pajiin. Fokusryhmässä yhteen koottu ryhmä käsittelee ennalta päätettyä aihetta. Fokusryhmä painottaa ryhmäkeskustelua enemmän keskittymistä tiettyyn puheenaiheeseen. (Pietilä 2017, 112.)

Käytän työssäni kuitenkin tästä eteenpäin termiä ryhmäkeskustelu. Ryhmäkeskustelussa korostetaan ryhmän sisäistä vuorovaikutusta, kun taas ryhmähaastattelu on enemmän tutkijan ohjaama vuorovaikutuksen muotoa (Pietilä 2017, 112–113).

Molemmissa ryhmissä ryhmäläisten vuorovaikutus oli hyvä ja se onkin keskeinen asia ryhmäkeskusteluiden onnistumisessa. Osallistujat saivat vuorollansa puheenvuoron ja keskinäistä keskustelua syntyi monista kysymyksistä. Ilkka Pietilä kuvaa kirjassaan Tutkimushaastattelun käsikirja ryhmäkeskusteluiden sopivan hyvin tutkimukseen, jossa ollaan kiinnostuneita merkityksen vaihtelusta sekä erilaisista tulkinnoista (Pietilä 2017, 113).

Olikin kiinnostavaa huomata, miten erilainen merkitys asioilla voi olla eri ihmisille. Pajoissa syntyi myös vapaata keskustelua, josta sain poimittua ideoita jatkokehittelyä varten.

5.2 Haastattelut

Haastatteluita sain toteutettua yhteensä kuusi kappaletta. Haastateltavat henkilöt löysin Saako oppia-hankkeen opiskelijoista, omasta ryhmästäni sekä kaksi toisesta opiskeluryhmästä. Haastattelut toteutin Teams-alustalla. Haastattelut nauhoitettiin. Haastattelut litteroitiin. Haastattelun tarkoituksen kerroin jokaiselle haastateltavalle siinä vaiheessa, kun pyysin heitä haastateltavaksi.

Haastatteluihin valmistauduin miettimällä haastattelukysymykset valmiiksi. (Liite 2) Mietin, millä kysymyksillä saan parhaan vastauksen tutkimusongelmaani. Haastattelurungossani oli neljä kysymystä, ja tarpeen tullen kysyin lisäkysymyksiä, mikäli lisätietoa aiheesta tarvitsin.

Haastattelun alussa kerroin haastattelun tarkoituksen sekä opinnäytetyöni aiheen. Kerroin, että teen haastattelut anonymisti ja käsittelen aineiston anonymisti. Kerroin hävittäväni nauhoitteen, kun aineisto on käsitelty. Pyysin luvan tallentaa haastattelu.

Aikaa jokaiselle haastattelulle olin varannut tunnin. Osa haastatteluista kesti huomattavasti lyhyemmän aikaa. Varsinaisia kysymyksiä haastatteluun minulla oli neljä. Varasin aikaa runsaasti, koska aiheesta varmasti riittäisi keskustelua monen kanssa kysymysten jälkeenkin.

Haastatteluissa kysyin myös tarkentavia kysymyksiä, jos halusin tarkentaa jotakin asiaa. Tai mieleeni tuli vastauksesta jatkokysymys. Haastatteluiden aikana tein itselleni mind mapia, koska se auttaa minua hahmottamaan kokonaisuutta.

Haastatteluista tehdessäni huomasin vuorovaikutuksen merkityksen. Haastatteluiden aikana pyrin neutraaliuteen, että en johdattelisi haastateltavaa suuntaan enkä toiseen. Haastattelukysymysten jälkeen keskustelu oli hieman vapaampaa, ja huomasinkin, että ns. arkikeskustelussa tuli erittäin hyviä asioita esille, joita ei ollut tullut itse haastattelukysymysten aikana. Pietilä toteaaakin kirjassaan Tutkimushaastattelun käsikirja, että haastattelu on vuorovaikutusta, jossa on mahdotonta pitäytyä tiukoissa etukäteisohjeistuksissa, ja myös haastattelijat saattavat turvautua arkikeskustelun käytänteisiin (Pietilä 2017, 80).

Haastattelut onnistuivat hyvin, ja sain aineistoa hyvin kerättyä. Alustavasta suunnitelmasta poiketen sain vielä yhden lisähaastattelun, joka oli positiivinen asia.

6 TULOKSET JA AINEISTON ANALYYSI

Sisältöanalyysi on laadulliselle tutkimukselle tyypillinen analyysimenetelmä, jonka tarkoituksena on aineiston järjestäminen tiiviiseen ja selkeään muotoon. Aineisto voi olla hajanaista ja pelkistämisen myötä informaatioarvo kasvaa ja aineistosta tulee tiiviimpää. Epäolennainen informaatio voidaan karsia pois aineistosta. Pyrkimyksenä on saada selkeää ja yhtenäistä informaatiota sisältävä kokonaisuus. Selkeän ja yhtenäisen kokonaisuuden avulla on mielekkäämpää tehdä johtopäätöksiä ja tulkintoja. (Puusa 2020, 345.)

Kävin haastattelut ja litteroinnit läpi varmistaakseni, että litterointi oli tarpeeksi tarkkaa. Litterointi lyhykäisyydessään tarkoittaa sitä, että nauhoitetut haastattelut ja ryhmäkeskustelut puretaan tekstitiedostoksi sanasta sanaan (Hirsijärvi & Hurme 2022, 367).

Teemoittelua avaan omassa luvussa. Tekstistä nousi esiin samankaltaisia teemoja ja ilmaisuja, jotka yhdistelin omiin kategorioihinsa. Nämä teemat valaisevat tutkimusongelmaa. (Puusa 2020, 357).

Haastatteluiden ja ryhmäkeskusteluiden tavoitteina oli selvittää vertaistuen merkitystä verkko-opinnoissa ja sitä, minkälainen vertaistoiminta tukee opiskeluissa jaksamista. Haastatteluiden ja ryhmäkeskusteluiden perusteella vertaistuen tärkeys varsinkin opintojen alussa korostui.

6.1 Teemat

Kävin läpi ryhmäkeskusteluiden ja haastatteluiden tallenteet ja luin litteroinnit läpi useampaan kertaan. Päädyin ryhmittelemään vastaukset erikseen jokaisen kysymyksen alle. Tällä kategorisoinnilla sain selkeimmän kuvan vastauksista. Luokittelin vielä kysymykset neljään alakategoriaan yhdistämällä kysymyksiä ja vastauksia. Eri kysymyksiin tuli joitakin hyvin samankaltaisia vastauksia.

Vertaistuen merkitys opintojen aikana sisältää haastateltavien mieleen tulleita asioita vertaistuesta sekä ajatuksia vertaistuen merkityksestä opintojen aikana. Vastauksissa tuli esiin hyvin samankaltaisia ajatuksia näihin kahteen kysymykseen, joten ne olivat luontevaa yhdistää yhdeksi kategoriaksi. Kokemuksia vertaistuesta ja vertaistuellisen toiminnan miettiminen oli myös hyvin lähellä toisiaan. Aiempien hyvien kokemusten miettiminen ja niiden peilaaminen mahdolliseen tulevaan toimintaan oli toimiva tapa.

Saavutettavan vertaistuen halusin pitää omana lukuna, koska se tuntui haastavalta kysymykseltä.

Vertaistuen mahdollinen vaikutus omiin vahvuuksiin tuntui tärkeältä teemalta, joten sen annoin myös olla omana lukuna.

Alla olevissa luvuissa käyn vastuksia läpi neljän eri pääteeman avulla, joiden koen parhaiten vastaavan tutkimusongelmaani.

6.2 Vertaistuen merkitys opintojen aikana

Vertaistuki ja sen merkitys opintojen aikana oli haastatteluissa ensimmäinen aihe mitä käsiteltiin.

“Tulen huomioiduksi, joku jeesaa, jos on jumi”

Tämä lause, jonka eräs haastateltava sanoi, kiteyttää vertaistuen merkitystä suuressa määrin. Verkko-opinnoissa huomatuksi tuleminen voi olla hankalaa, jos itse ei ole aktiivinen Vertaistuen kautta voi ymmärtää, että kaikilla opiskelijoilla voi olla vaikeuksia opintojen kanssa, vaikeudet vaan voivat olla erilaisia. Omat vaikeudet on helpompi hyväksyä, kun huomaa muillakin niitä olevan. Vertaistuki koetaan kannustavana ja eteenpäin vievänä asiana.

Vertaistuen merkitys nousi ryhmäkeskusteluissa sekä haastatteluissa erittäin tärkeäksi. Suurin osa vastaajista koki saavansa vertaistuesta merkityksellistä tukea opinnoissa jaksamiseen. Se koettiin jopa niin tärkeäksi, että ilman sitä opiskeluita ei välttämättä jaksaisi jatkaa. Verkko-opiskelu on yksinäistä ja tuki oppilaitoksen suunnalta on vähäistä, joten vertaistuen merkitys korostuu. Koettiin, että verkko-opinnoista on helppo pudota pois, ja tunne oli, ettei kukaan kysele perään. Itsenäinen ote opintoihin ja oma aktiivisuus on tärkeää. Vertaistukeen ei myöskään koettu saavan tukea oppilaitoksen taholta.

Vertaistuen koettiin myös auttavan yhteisöön kiinnittymisessä. Opiskeluiden alussa valmentaja rooli koettiin merkityksellisenä siinä, että vertaistuella toimintaa saadaan käyntiin. Monilla opiskeluryhmillä on WhatsApp tai Facebook-ryhmä, jossa käydään keskustelua ja jaetaan ajatuksia. Näiden ryhmien koettiin vaikuttavan todella suuresti opiskeluissa jaksamiseen ja tiedonsaantiin. Ryhmissä muistuteltiin erilaisista päivämääristä ja ilmoittautumisista, jaettiin työ-

paikka ja harjoittelupaikkavinkkejä sekä keskusteltiin muistakin kuin opiskeluun liittyvistä asioista. Ryhmissä myös kannustettiin ja keuhuttiin toisiansa ja “potkittiin pyllylle”, jos tuntui jumittuneen paikalleen opinnoissa.

Teams, Zoom ja CU tapaamisissa saatettiin tehdä yhdessä tehtäviä tai tavata muuten vaan, esimerkiksi aamukahvien merkeissä. Ryhmätehtävien teko koettiin myös vertaistuellisena toimintana, usein tehtävien teon lomassa voidaan käydä muutakin opiskeluun liittyvää asiaa läpi. Ryhmätehtävien kautta voi löytyä myös yhteys samanhenkiseen opiskelukaveriin tai ihmiseen, joka voi auttaa jossain toisessa opiskeluihin liittyvässä asiassa.

Esiin nousi myös se, että yhteisöpedagogit ovat vuorovaikutuksen ammattilaisia ja vertaistukiryhmä voi toimia prosessina, jossa jokainen ryhmän jäsen kasvaa ammatillisesti. Suurin osa vastaajista olikin sitä mieltä, että ryhmätehtävät ja yhdessä tekeminen myös verkko-opinnoissa auttoivat ammatillisessa kasvussa.

WhatsApp-ryhmä koettiin myös sen vuoksi toimivana alustana, että se on paikkaan ja aikaan sitomatonta toimintaa. Viestit voi lukea silloin kun itselle sopii. Jos on akuutti tuen tarve, WhatsApp ryhmä vastaa tähän hyvin. Yleensä joku kerkeää heti vastaamaan ja avun voi saada nopeastikin. Jos ei itse jaksa tai pysty olemaan aktiivinen, pelkästään muiden viestien lukeminen voi auttaa omissa haasteissa ja antaa avun.

Vertaistuki koettiin selvästi opintoja kannattelevana asiana ja siihen kaivattiin enemmän oppilaitoksen tukea, varsinkin opintojen alussa. Oma aktiivisuus koettiin tärkeänä vertaistuen saamisessa. Jotkut kokivat olevansa vertaistuessa aktiivisempia kuin toiset. Asia liittyy selkeästi elämäntilanteeseen. Osa opiskelee työn ohessa, osa on opintovapaalla. Työn ohessa opiskelijat kokivat vertaistuen myös tärkeäksi, mutta ajankäyttö oli haasteellista. Ajanhallintaan kaivattiinkin vertaistuesta apua.

Liisa Kääntä toteaa väitöskirjassaan, että erilaisilla pohdinnoilla ja kannanotoilla saatava vastakaiku ilmentää vertaistuella rakennettua osaamista. Tarkoituksena ei ole ohjailla toisia, vaan keskustella aiheesta ja jakaa omia hyväksi koettuja toimintatapoja. (Kääntä 2016, 54.)

Tärkeänä pidettiin juuri sitä, että saa arvokkaita vinkkejä opiskeluun muilta opiskelijoilta ja kuulee muiden toimintatapoja haasteiden edessä. Kun haasteita pohtii muiden samassa tilanteessa olevien opiskelijoiden kanssa, saa perspektiiviä omaan tilanteeseensa.

6.3 Kokemukset vertaistuesta ja minkäläistä toimintaa kaivataan

Monilla haastatelluilla oli kokemuksia vertaistuesta, joko aiemmista opinnoista tai työelämästä. Yhdessä opiskelusta on hyviä kokemuksia, toisilta on saanut vaikeissa tilanteissa apua. Työelämästä oli myös hyviä kokemuksia vertaistuesta. Uudessa työssä on voinut saada vertaistukea samassa tilanteessa olevalta kollegalta.

On myös koettu, että vertaistuen saaminen on paljon omasta aktiivisuudesta kiinni. Jos tapaa esimerkiksi ryhmätehtävää tehdessä ihmisen, jonka kanssa tulee toimeen, on saatettu ottaa yhteyttä myöhemmin ja kysellä kuulumisia.

Toimivaa vertaistuellista toimintaa mietittäessä esiin nousi selkeästi kaksi asiaa. WhatsApp ja Facebook-ryhmät, jotka ovat aikaan ja paikkaan sitomattomia. Tämän kaltaisista ryhmistä voi saada avun heti akuuttiin tilanteeseen tai sitten viestejä voi lukea, kun löytää itselleen sopivan ajan. Lähes kaikki vastaajat olivatkin sitä mieltä, että tämänkaltaisen ryhmätoiminta on verkko-opinnoissa merkityksellisintä vertaistuellista toimintaa.

Toinen asia, mitä kaivattiin, oli yhteiset opiskeluhetket tai yhteiset tapaamiset, missä voi vaihtaa kuulumisia ja keskustella yleisesti opinnoista. Joillakin oli kokemusta ryhmän yhteisistä Teams, Zoom, tai CU alustojen tapaamisista, jotka koettiin toimiviksi. Toimiviksi koettiin juuri se, että oli tietty aika, jolloin opiskeltiin yhdessä, jokainen tahollansa ja tauot vietettiin yhdessä. Ryhmätöiden ja paritöiden tekemistä myös pidettiin hyvänä vertaistuellisena toimintana. Muiden kanssa tehdessä tehtäviin motivoituu paremmin ja ryhmätehtävissä tehtävien tekemiseen sitoutuu paremmin, koska oma tekeminen vaikuttaa muidenkin lopputulokseen.

“Muiden kanssa tehdessä motivoituu paremmin”

Kaivattiin myös kanavaa, jossa voisi viettää esim. aamukahvihetken tai lounaan muiden opiskelijoiden kanssa tai käydä mm. työelämäkeskusteluita.

Tutor-toiminnan ei koettu vastaavan vertaistuen tarpeeseen. Koettiin, että tutortoiminta oli tarkoitettu nuoremmille opiskelijoille ja verkossa toimintaa ei juuri ole tai sitä ei ollut löydetty. Discord-kanavaa, jossa tutortoimintaa on, ei koettu omaksi.

Selkeästi yhtä toimivaa keinoa saavutettavalle vertaistuelle ei löydy. Vertaistuellista toimintaa tulisikin kehittää niin, että sitä olisi saatavilla sekä ajasta ja paikasta riippumatta sekä myös säännöllisesti tiettyyn aikaan, mahdollistaen mukaanpääsyn erilaisissa elämäntilanteissa oleville opiskelijoille. Vertaistuki myös merkitsee eri ihmisille erilaisia asioita, joillekin riittää,

että saa lukea muiden viestejä WhatsApp-ryhmässä ja joku kaipaa sitä, että tavataan Teamsissa tai Zoomissa tai muulla alustalla, joka mahdollistaa kasvojen näkemisen ja tiedostojen jakamisen reaaliajassa.

Oman ryhmän kesken tapahtuvaa vertaistukea arvostetaan todella paljon, ja tähän kaivataan valmentajien panostusta. Opiskeluiden alussa ryhmäytyminen, ja vertaistuelliseen toimintaan kannustaminen ja ohjaaminen on pitkälti valmentajasta kiinni. Kun opiskeluiden alussa tähän saa tukea ja kannustusta, opintoihin kiinnittyminen helpottuu ja opiskelijoiden jaksaminen opinnoissa vertaistuen avulla voi kantaa pitkälle.

Tätä tukee myös Diakonia-ammattikorkeakoulun Voimaa opiskeluun-hankkeen loppujulkaisun artikkeli, mihin viittaan aikaisemmin työssäni. Artikkelissa mainitaan myös se, että välttämättä opiskelijat eivät ole sen huonommin voivia kuin muutkaan väestöryhmät, mutta usein aika, jolloin opiskellaan, liittyy elämänvaiheeseen, jolloin elämässä on paljon muitakin muutoksia ja erilaisia vaiheita. Opintojen eteenpäin menemisen kannalta oppilaitoksen tuki ja opiskeluyhteisön tuki on ensiarvoisen tärkeässä asemassa. (Jänkälä 2020, 19.)

6.4 Saavutettava vertaistuki

Vertaistuellisen toiminnan saavutettavuutta verkko-opinnoissa käsiteltäessä korostui se, että vertaistuen täytyy olla turvallista, helposti saatavilla olevaa eikä se saisi kuormittaa opiskelijaa yhtään enempää, mitä opinnot jo kuormittavat.

“Vertaistuki on saavutettavaa, kun sitä voi toteuttaa turvallisessa tilassa, milloin vaan”

Suomen YK-liitto on määritellyt turvallisen tilan näin:

“Turvallisemman tilan periaatteilla ja toimintatavoilla pyritään luomaan tila, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua” (Suomen YK-liitto).

Moni korosti vastauksessaan turvallista tilaa. Koettiin, että joskus tapaamisten alussa käyty kuulumiskierros on hyvin epämukavaa tai webinaareissa käydyt ryhmäkeskustelut ovat pelottavia. Koettiin, ettei uskalleta osallistua ryhmäkeskusteluihin, jos ei osakaan jutella aiheesta, jota käsitellään tai nolaa itsensä jollakin tapaa. Vertaistukeen osallistuminen edellyttää sitä, että voi olla oma itsensä ja tuoda asiansa esille omalla tavallansa.

Turvallisen tilan periaatteita tulee verkkovälitteisessä toiminnassa noudattaa samalla lailla, kuin muussakin toiminnassa.

Saavutettavuuden näkökulmia on yhtä monta, kuin on opiskelijaakin. Jollekin saavutettavuus merkitsee sitä, että sovellus tai ohjelma, millä vertaistukea on saatavilla, on helppokäyttöinen, toiselle se voi merkitä sitä, että voi kirjoittaa asiansa, eikä ole pakko käyttää esim. kameraa Teams-tapaamisessa. Se voi merkitä sitä, että ruudunlukija pystyy lukemaan tekstin tai jollekin voi kuvallinen ilmaisu olla saavutettavampaa.

Koettiin, että on lehtoreiden tehtävä varmistaa, että vertaistuki on kaikille saavutettavaa. Koettiin myös, että ryhmän reilu toiminta tukee saavutettavuutta, eli jos jotain sovitaan, niin jokainen hoitaa sovitun asian.

Saavutettavuutta tukee myös se, että vertaistoiminta on vapaaehtoista, matalakynnyksistä sekä ajasta ja paikasta riippumatonta.

6.5 Voiko vertaistuen avulla löytää omia vahvuuksia

Vahvuuksien löytäminen vertaistuen avulla on mahdollista. Ryhmätehtäviä tehdessä voi muut ryhmäläiset huomata toisissa vahvuuksia, mitä itse ei ole huomannut. Palautteen anto ja saaminen on tärkeää ja se tukee niin ammatillista kasvua kuin omien vahvuuksien löytämistä. Lähes kaikki vastaajat olivatkin sitä mieltä, että vertaistuellinen toiminta auttaa löytämään omia vahvuuksia.

Kun keskustelee opiskeluista ja erilaisista haasteista muiden opiskelijoiden kanssa, voi huomata, että jokin asia joka itselle on helppo, onkin toiselle haasteellinen. Silloin voi huomata, että tämä asia on itselleen vahvuus. Omien vahvuuksien ajattelu voi olla hankalaa, mutta toisten puheisiin peilaten voi vahvuuksiansa oppia näkemään paremmin.

”ei tarvitse olla paras, vaan tarpeeksi hyvä on riittävä”

Jos opinnoissa on edessä jumi, eikä siitä pääse yli itse, voi vertaisen kanssa keskustelu auttaa pääsemään tilanteesta eteenpäin. Voi oppia hyväksymään sen, että tarpeeksi hyvä on siinä hetkessä riittävä. Ryhmässä toimiminen voi tuoda myös positiivista painetta omaan toimintaan. Kun muutkin tekevät, on itse saatava myös työtä eteenpäin.

Yhdessä opiskelu kannustaa myös eteenpäin opinnoissa varsinkin, jos tuntuu, että tehtävän aloittaminen on vaikeaa. Ryhmätehtävistä voi löytyä ihminen, jonka kanssa on samalla aaltopituudella ja tästä saa intoa ja voimaa jatkaa tehtävän tekoa ja saada opintoja eteenpäin.

Joskus ryhmätehtävissä voi toimia roolien vaihto, se voi tuoda uusia puolia itsestä esiin ja auttaa ammatillisessa kehittämisessä. Kannattaa astua oman mukavuusalueen ulkopuolelle ja turvallisessa ryhmässä kokeilla itselle uusia asioita. Tällä tavalla voi löytää uusia vahvuuksia itseltään.

Jos jokin kurssi tuntuu vaikealta, voi vertaistuesta saada vinkkejä ja apuja ja sen myötä jaksaa jatkaa eteenpäin. Jonkun muun näkemys asiasta voi saada havaitsemaan oman vahvuuden kyseisessä asiassa. Vertaispalaute koettiin myös hyvänä, sen avulla voi myös nähdä omia vahvuuksia.

Vertaistoiminnan palaute Laurea ammattikorkeakoulun OMA OTE-hankkeesta tukee sitä, että omia vahvuuksia voi löytää vertaistoiminnasta. Hyvinvointiin satsaaminen pienilläkin resursseilla ja muiden kannustus auttaa löytämään vahvuuksia ja voimavaroja itsestään. (Laurea 2021.)

7 KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Vertaistuen merkitys opintojen aikana tuli jo teoriaan tutustuessani esiin hyvin selkeästi. Kun lähdin tekemään haastatteluita, oikeastaan hämmennyin asiasta, kuinka suuri merkitys vertaistuellalla oli haastattelemilleni opiskelijoille. Teoria tuki tuloksia, mitä aineistollani sain selville. Oppilaitoksen rooli opintojen alussa on merkittävä vertaistuen kannalta. Opiskelijoiden hyvinvointi riippuu monesta asiasta ja vertaistuki voi vaikuttaa opinnoissa jaksamiseen merkittävällä tavalla, kuten aineistosta kävi ilmi.

Kehittämisehdotuksia pohtiessa haastatteluista nousi esiin hyvinkin pieniä asioita, joilla voitaisiin parantaa vertaistuen saavutettavuutta. Ne olivat sellaisia asioita, jotka osaltaan ovat jo käytössä, mutta toimien merkityksellisyyttä voisi vielä korostaa oppilaitoksen henkilökunnalle, sekä ottaa toimet käytäntöön jokapäiväisessä toiminnassa.

Toisaalta taas pohdin organisaatiotasolla muutoksia tarvitsevia kehittämisehdotuksia, jotka ovat ehkä hieman hankalampi tuoda käytäntöön. Kehittämisehdotuksissani liikutaankin hyvin laajalla skaalalla. Käyn ehdotukset läpi tässä luvussa, sekä teen ehdotuksista erillisen taulukon, jota opinnäytetyön tilaaja voi käyttää mahdollisesti hankkeen materiaalina.

Haastatteluiden pohjalta tulkitseen, että oman ryhmän kanssa toteutettavaan vertaistuelliseen toimintaan kannustaminen opintojen alussa on merkityksellisin asia, joka auttaa kiinnittymään opintoihin ja vahvistaa ryhmän opiskelijoiden yhteistä toimijuutta. Se kannustaa myös opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja mahdollisesti lisäämään vertaistuellista toimintaa omaehtoisesti.

Oppilaitoksen rooli vertaistuen käynnistämässä on merkittävä. Uusien ryhmien aloittaessa valmentajan kannustus vertaistuelliseen toimintaan ja suoranainen ohjaaminen esim. WhatsApp ryhmiin tai Teams-ryhmään on tärkeää. Valmentaja voi kertoa ryhmätapaamisessa, että Teams-ryhmissä voi opiskella yhdessä, tehdä ryhmätöitä ja tavata muutenkin, jos haluaa keskustella opinnoista toisten opiskeluryhmän jäsenten kanssa. Tämänkaltaiseen toimintaan on hyvä kannustaa jokaista opiskelijaa, ja korostaa vertaistuen merkitystä opintojen sujumisen kannalta.

Valmentaja voi kannustaa perustamaan erilaisia WhatsApp tai Signal-ryhmiä opiskelijoiden keskuudessa, jossa voi kysyä neuvoa, kun tarve on. Tällaiset ryhmät palvelevat parhaiten opiskelijoita, jotka eivät välttämättä pysty sitoutumaan tiettyyn aikaan tai paikkaan.

Turvallisen tilan periaatteita on hyvä tuoda esiin opintojen alusta asti ja korostaa sen tärkeyttä myös vertaistuellisessa toiminnassa. Vertaistuen tulee tapahtua turvallisessa ympäristössä, ja sen täytyy olla kaikille osallistujille sopivaa ja mielekästä toimintaa. Toiminnassa täytyy voida olla oma itsensä ja toimia itselle turvallisella tavalla.

Ryhmätapaamisessa valmentajan kanssa voidaan sopia erilaisista etäryhmistä, joissa voi opiskella yhdessä. Valmentajan kannustus tällaisiin ryhmiin on tärkeää, että ryhmä saadaan alulle. Valmentajalla olisi hyvä olla esittää ideoita ja toimintatapoja erilaisiin ryhmiin. Toiminta voi olla esim. kerran kuukaudessa kokoontuva opiskeluryhmä tai opintopiiri, kerran viikossa kokoontuva kuulumisten vaihtoryhmä, kerran viikossa kokoontuva aamukahviryhmä tai vastaava. Valmentaja voi miettiä oman ryhmänsä kanssa erilaisia ideoita ryhmiin. Viikoittaisissa ja kuukausittaisissa ryhmissä valmentaja ei olisi mukana, vaan hänen roolinsa olisi kannustaa opiskelijoita perustamaan näitä ryhmiä ja tapaamaan toisiaan vertaistuen merkeissä. Tämänkaltaiset ryhmät eivät vaadi oppilaitoksen henkilökunnan panostusta enempää, kuin ryhmätapaamisissa kannustamisen, joten ne ovat kustannustehokkaita ja ns. helppoja tapoja vertaistuellisen toiminnan toteuttamiseen. Ryhmät vaativat opiskelijoiden omaa aktiivisuutta, johon juuri kannustusta tarvitaan.

Eri kurssien webinaarien alussa, välissä tai lopussa voisi olla hyvä pitää ”kahvivartti”, jossa opiskelijat voivat keskustella toistensa kanssa ilman lehtoria. Osalle opiskelijoista voi olla vaikeaa kysyä asioita, jos lehtori on paikalla. Toiselta opiskelijalta voi olla helpompi kysyä neuvoa tai mielipidettä opintojaksoon tai muuhun asiaan liittyen.

Opiskelijoiden kahvipaussia voi myös käyttää valmennuspäivien alussa, välissä tai lopussa. Päivät ovat täynnä asiaa ja uutta tietoa tulee paljon, joten välillä voi olla helpotus, jos saa keskustella hieman vapaammin toisten opiskelijoiden kanssa. Jos teknisesti on mahdollista, voisi olla myös hyvä, jos eri aiheille voisi tehdä muutaman ”breakout-huoneen”, mihin voisi liittyä keskustelemaan esimerkiksi yleistä opinnoista, vinkkejä tekniikkaan, vinkkejä tehtävien tekemiseen tai vinkkejä ajanhallintaan.

Resurssien mukaan oppilaitokseen voisi nimetä vertaistukiyhdyshenkilön, joka suunnittelisi vertaistoimintaa ja toimisi vertaistuen asiantuntijana ja koordinoijana. Hän voisi suunnitella erilaisia vertaistuellisia ryhmiä, markkinoida niitä ja olla käynnistämässä näitä ryhmiä. Erilaisen hankkeiden pohjalta tämänkaltaisesta toiminnasta on joissakin ammattikorkeakouluissa

saatu hyviä tuloksia, ja aiheen ympärille voisi harkita jollain aikavälillä omaa hanketta. Laurean OMA OTE-hanke, mihin viitataan luvuissa 3.2 ja 3.3, on esimerkiksi tällainen hanke.

Hyvä toimi vertaistuen juurruttamiseen oppilaitoksessa on myös oma kurssi vertaistuelle. Kursilla käytäisiin läpi vertaistuen merkitystä, erilaisia vertaistuellisia toimintamalleja sekä käytäisiin läpi erilaisia keinoja, minkä avulla opinnoissa voi edetä haasteista huolimatta. Mietittäisiin keinoja ajanhallintaan opiskeluiden aikana sekä erialisia keinoja elämänhallinnan tueksi. Kursin käyneet sitoutuisivat pitämään joko ryhmämuotoista vertaistukiryhmää tai tarpeen mukaan toimimaan vertaistukena toiselle opiskelijalle.

Oppilaitoksen rooli/valmentajat	<p>Uuden ryhmän aloittaessa kannustaminen vertaistuelliseen toimintaan eri alustoilla (WhatsApp, Signal, Teams, CU).</p> <p>Kannustaminen erilaisten ryhmien käyttöön-ottoon, mm. aamukahviryhmä, kuulumisten vaihtoryhmä, opintopiiri, tehtävien teko ryhmä ym.</p> <p>Turvallisen tilan periaatteiden läpikäyminen ja korostaminen.</p>
Webinaarit/valmennuspäivät	<p>Webinaarien alussa, välissä tai lopussa ”kahvipausit” vain opiskelijoille.</p> <p>Breakout-roomit, joissa voi keskustella eri aiheista. Mm. ajanhallinta, eri kurssit, opiske- lutekniikat, tekniset vinkit ym.</p>
Vertaisyhdyshenkilö	<p>Vertaistuellisen toiminnan suunnittelu, koordinoiminen ja ryhmien käynnistäminen. Vertaistuen asiantuntija ja yhdyshenkilö.</p> <p>Mahdollinen hanke vertaistuellisen toiminnan kehittämiseksi ja koordinoimiseksi.</p>
Vertaistoiminnan kurssi	<p>Vertaistuen merkitys, erilaiset toimintatavat, ajanhallinta. Opiskelijoiden pitämät ryhmä- tai yksilövertaistapaamiset.</p>

8 ARVIOINTI JA POHDINTAA

8.1 Luotettavuuden arviointi

Määrällisesti aineisto, minkä sain kerättyä työhöni, tuntui riittävän. Koen myös, että vastaukset, joita työlläni olen saanut tutkimusongelmaani, ovat luotettavia ja monipuolisia. Aineistosta tulee esille vastauksien samankaltaisuus, joten päätelmiäni voidaan pitää luotettavina.

Olen myös tyytyväinen siihen, että sain haastatteluita eri ikäisiltä, eri elämäntilanteessa olevilta sekä opinnoissa eri vaiheissa olevilta ihmisiltä. Vastausten ollessa hyvin samankaltaisia tässäkin tapauksessa, tukee se aineiston luotettavuutta. Alkuperäinen tarkoitus saada juuri aloittaneita verkko-opiskelijoita haastateltavaksi ei toteutunut, mutta koen, että onnistuin silti saamaan hyvää aineistoa työhöni. Myös se, että haastateltavat olivat eri vaiheissa opinnoissa, voi olla enemmänkin rikkaus aineiston kannalta. Mielenkiintoista oli se, että vaikka haastateltavina oli eri vaiheissa olevia opiskelijoita, näkökulmat vertaistukeen olivat hyvin samankaltaisia.

Ryhmäkeskusteluihin olisi ollut hyvä saada enemmän osallistujia, jotta vuoropuhelua olisi ollut enemmän ja ideointia olisi tässä tapauksessa voinut olla enemmän näissä keskusteluissa. Ideointimenetelmät olisivat suuremmalla ryhmällä voineet olla erilaiset ja monipuolisemmat. Olen kuitenkin tyytyväinen aineistoon ja koen että haastatteluista saamani tieto tukee teoriaa mitä työhöni olen löytänyt.

Kehittämissuhteet, mitä työssäni teen, ovat nousseet selkeästi tarpeesta, mitä aineistosta on tullut ilmi. Vertaistuellinen toiminta on toimintana sellaista, joka vaatii opiskelijan oma-aloitteisuutta. Kuitenkin opintojen alussa, kun uutta asiaa on opiskelijoilla paljon, on valmentajan rooli vertaistuellisen toiminnan aloittamisessa ja siihen kannustamisessa merkityksellinen. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että valmentajan kannustusta vertaistuellisen toiminnan aloittamiseen tarvittaisiin enemmän juuri opintojen alussa. Vertaistuen tekeminen näkyväksi ja sen arkipäiväistäminen osaksi opintoja on asia, johon voidaan oppilaitoksen henkilökunnan taholta vaikuttaa. Toiminta auttaa myös kiinnittymään opintoihin ja tuo opiskelijalle tunteen, ettei ole yksin tilanteessa.

8.2 Itsearviointi

Aihe, jonka valitsin, ei mielestäni ollut ihan helppo. Vertaistuki aiheena on selkeä, mutta sen kehittäminen tuntui hyvinkin vaikealta. Oppilaitoksen resurssit ovat rajalliset, eikä opiskelijoiltakaan voi vaatia liikaa sitoutumista vielä opintojen lisäksi. Keräämästäni aineistosta nousi esille juuri WhatsApp- ja Teams-ryhmien tärkeys. Ne ovat helpoin tapa pitää yhteyttä toisiin opiskelijoihin ja nopea väylä saada apua ja tukea.

Vertaistuen kehittäminen voi kuitenkin olla todella pieniä tekoja ja jos ne saadaan tuotua oppilaitoksen arkeen asioiksi, jotka tapahtuvat lähes kuin itsestään, on se jo suuri teko. Uskon, että opetushenkilökuntakaan ei halua opetuksen lisäksi muuta vastuuta kiireiseen opetustyöhön ja silloin nämä pienet teot voivat olla suuressa merkityksessä. Esimerkiksi webinaareissa ehdottamani breakout-roomit eivät vaadi paljoa lisätyötä, mutta voivat olla opiskelijoille merkityksellisiä.

Organisaatiossa muutoksia tarvitsevat ehdotukseni taas tarvitsevat ihan erilaisen työpanoksen. Mielestäni onnistuin aineiston perusteella kehittämään ehdotuksia, jotka palvelisivat selkeästi opiskelijoilta tulleita tarpeita ja helpottaisi vertaistuellisen toiminnan juurruttamista oppilaitokseen.

Jos mietin, mitä voisin työssäni tehdä toisin, olisin aloittanut työn aikaisemmin. Suunnitteluun olisin voinut käyttää enemmän aikaa ja resursseja. Ryhmäkeskusteluihin olisin voinut yrittää saada vielä enemmän osallistujia. Olisin myös voinut pitää useamman ryhmäkeskustelun tai kehittämispajan ja käyttää monipuolisemmin ideointimenetelmiä.

Benchmarkkausta olisin voinut toteuttaa vielä laajemmin. Mieleepä tuli jälkikäteen, että olisin voinut mm. haastatella jonkin oppilaitoksen tai järjestön työntekijää, jolla olisi ollut tietoa vertaistuellisen toiminnan järjestämisestä omassa yksikössään. Tämä olisi voinut tuoda laajempaa näkemystä kohteisiin, joita tutkin benchmarkkauksen avulla.

Opiskelijoille olisin voinut tehdä kyselyn, jossa olisin voinut kysyä yleisesti vertaistuellisesta toiminnasta. En tiedä, olisiko se tuonut aineistoon lisäarvoa.

8.3 Tilaajan arviointi

Tilaajan arvioinnin kirjoitti Saako oppia- hankkeen digikehittäjä Heidi Odell. Opinnäytetyöprosessi on sujunut tilaajan näkemyksen mukaan sujuvasti ja suunnitellusti. Yhteistyö on sujunut mutkattomasti ja tarpeen mukaan olemme keskustelleet opinnäytetyöhön liittyvistä asioista. Olen saanut aina tukea eteen tulleisiin pulmiin hankkeen puolelta, jos on ollut tarve.

Tilaaja kokee, että opinnäytetyöni sopii hankkeen tarpeisiin hyvin, työ on hankkeen kannalta ajankohtainen ja kiinnostava. Verkkomuotoinen opiskelu on lisääntynyt ja sen myötä opintoihin kiinnittyminen voi olla vaikeampaa. Tarvetta erilaisiin tukimuotoihin on.

Tilaaja kokee, että opinnäytetyön myötä hanke saa arvokasta tietoa juuri siinä, miten vertais- tuellisen toiminnan käynnistämistä voidaan tukea nykyistäkin enemmän suunnitelmallisesti op- pilaitoksen taholta. Suositukset ja opinnäytetyöni viedään Saako oppia-hankkeen suositusma- teriaaleihin, jotka ovat käytössä pedagogiselle ja ohjausalan henkilöstölle.

8.4 Pohdintaa

Kun mietin mistä tämä työ lähti liikkeelle ja mikä tutkimusongelma on, koen että sain erittäin hyvin vastauksia alkuperäiseen ongelmaan. Vertaistuen merkitys tuli esiin heti ensi hetkistä asti, kun aloitin ryhmähaastattelut ja haastattelut. Tavoitteeni saada tietoa vertaistuen merkityk- sestä tuli täytettyä. Olen pitänyt vertaistukea merkityksellisenä asiana, mutta oikeastaan tämän työn myötä siitä tuli vieläkin merkityksellisempää.

Ihmiset tulevat opiskelemaan hyvin erilaisista elämäntilanteista ja lähtökohdista, eikä välttä- mättä mikään muu kuin opiskelu yhdistä heitä. Kuitenkin vertaistuki voi olla jokaiselle yhtä merkityksellistä ja auttaa jaksamaan opiskeluissa eteenpäin, oli opiskeluissa haasteita tai ei. Jokaiselle tulee hetkiä, jolloin tarvitsee toisen samassa tilanteessa olevan tukea. Tavallinen, ar- kinen keskustelukin voi olla vertaistukea parhaimmillaan. Se voi saada ajatukset hetkeksi pois opiskeluista ja hetken päästä jaksaa taas jatkaa uudella innolla.

Verkko-opiskelija saattaa olla tilanteessa, jossa omassa arjessa ei ole ihmistä, jonka kanssa voisi opinnoista keskustella. Vertaistuellinen toiminta voi olla ainutlaatuista tällaiselle henkilölle ja antaa motivaatiota opiskeluun.

Vertaistuelliseen toimintaan panostaminen opintojen alussa on äärimmäisen tärkeää, ja toiminnan juurruttaminen oppilaitoksen toimintakulttuuriin auttaisi opiskelijoita sekä opetushenkilökuntaa opintojen eteenpäin viemisessä. Toisen opiskelijan tuki ei voi koskaan korvata ammattilaisen antamaa tukea opintojen aikana, mutta se voi auttaa tiedon saamisessa, akuuteissa tilanteissa, opintoihin motivoimisessa sekä elämänhallinnan kysymyksissä. Toisen samanlaisessa tilanteessa olevan opiskelijan kanssa keskustelu voi tukea senhetkistä toimintaa ja auttaa jaksamaan taas hieman eteenpäin. Jo se, että saa kerrotuksi haasteensa tai käsillä olevan ongelman opiskeluissa jollekin, voi auttaa.

Kehittämissuhteet, mitä työssäni esitän, ovat nousseet täysin opiskelijoiden tarpeista ja vertaistuen tärkeyden merkityksestä. Tärkein asia, mitä tämän työn tekeminen itselleni opetti, on se, että kenenkään ei tulisi joutua lopettamaan opintojaan vertaistuen puutteen vuoksi. Tämän takia vertaistuki täytyy saada sulautettua oppilaitoksen arkeen ja jokaisen opiskelijan arkeen opiskeluihin kuuluvana toimintana. Mielestäni lause, jonka nostin otsikkoon, kertoo olennaisen vertaistuesta. “Tulen huomioituksi, joku jeesaa, jos on jumi”

LÄHTEET

- Akiola, Jaana & Niemi, Hilla & Kallionpää, Marko 2022. Vertaistuen eri muodot korkeakoulussa – opiskelijat toistensa tukena etäopinnoissa. Viitattu 20.2.2023. https://journal.laurea.fi/vertaistuen-eri-muodot-korkeakoulussa-opiskelijat-toistensa-tukena-etaopinnoissa/?_ga=2.151484409.1934197432.1676878717-609297173.1666683760#8ee18c56
- Hietala, Outi 2016. Mitä yhteiskehittäminen tarkoittaa? VTT. Viitattu 19.8.2023. <https://docplayer.fi/48729004-Mita-yhteiskehittaminen-tarκοittaa-outi-hietala-erikoistutkija-kehittaja-vtt.html>
- Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2022. Tutkimushaastattelu - Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. (E-kirja) Gaudeamus.
- Humak 2023. Koulutus Humakissa. Viitattu 30.1.2023. <https://www.humak.fi/koulutus/>
- Humak 2023. Opiskelijakunta HUMAKO. Viitattu 10.2.2023 https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=232
- Hyväri, Susanna 2005. Vertaistuen ja ammattiauttamisen muuttuvat suhteet. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta – anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 225.
- Juuti, Pauli & Puusa, Anu 2020. Laadullisen tutkimuksen lähestymistavat. Kirjassa Puusa, Anu & Juuti, Pauli (toim.) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. (E-kirja) Gaudeamus
- Jänkälä, Jukka-Pekka 2020. Hyvinvoinnista voimaa opintoihin. Ärling Mertsu (toim) Voimaa opiskeluun-hankkeen loppujulkaisu Voimaa opiskeluun – otetta ohjaukseen. Diakonia-ammattikorkeakoulu 2020. Viitattu 11.2.2023. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/333089/DIAK_Puheenvuoro_29_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Kääntä, Liisa 2016. Hyviä pointteja - Vuorovaikutus vertaisten kesken institutionaalisessa verkkokeskustelussa. Filosofinen tiedekunta, Vaasan yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 10.2.2023. https://www.uwasa.fi/sites/default/files/midgard/links/isbn_978-952-476-701-9.pdf
- Laurea.fi 2021. Vertaisryhmä toi Siljalle ja Annille rytmiä etäopiskeluun. Viitattu 20.2.2023. <https://www.laurea.fi/ajankohtaista/artikkelit/vertaisryhma-toi-siljalle-ja-annille-rytmia-etaopiskeluun/>
- Leinonen, Minna & Otonkorpi-Lehtoranta, Katri & Heiskanen, Tuula 2017. Kyselyhaastattelu. Teoksessa Hyvärinen, Matti & Nikander, Pirjo & Ruusuvoori, Johanna (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino, 87.
- Leinonen, Rauni 2012. Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen-opiskeluorientaatiot ja opinnäytetyön vertaistilanteet opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittämisen tukena. Kasvatustieteiden tiedekunta, Oulun yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 29.1.2023. <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789514298448.pdf>

- Niininen, Anne & Terävä-Karhinen, Joanna 2021. Voikukkia - vertaistukiryhmät tukena huostaanottokriisistä selviytymisessä. Julkaisussa Nieminen, Pinja & Lahikainen, Eve (toim.) Vertaistuen moninaisuus. Kansalaisareenan julkaisuja 1/2021. Viitattu 4.3.2023. https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2021/01/Vertaistuen_moninaisuus_WEB1494.pdf
- Nylund, Marianne 2005. Vertaisryhmät kokemusten ja tiedon jäsentäjinä. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta – anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 195.
- Nyyti ry, Kokemuksia myötätuntomentoroinnista. Viitattu 18.2.2023. <https://www.nyyti.fi/hankkeet/myotatumtoa-korkeakouluihin-hanke/myotatummentorointi/kokemuksia-myotatummentoroinnista/>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. (E-kirja) (3.–4. painos) Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Pietilä, Ilkka 2017. Ryhmäkeskustelu. Teoksessa Hyvärinen, Matti & Nikander, Pirjo & Ruusuvoori, Johanna (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino.
- Puusa Anu 2020. Laadullisen aineiston analyysi. Kirjassa Puusa, Anu & Juuti, Pauli (toim) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. (E-kirja) Gaudeamus
- Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa 2017. Tutkimushaastattelu ja vuorovaikutus. Teoksessa Hyvärinen, Matti & Nikander, Pirjo & Ruusuvoori, Johanna (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino, 46–47.
- Saako oppia-hanke. Meistä. Viitattu 23.2.2023. <https://saako-oppia.humak.fi/hankkeesta/>
- Seppänen-Järvelä, Riitta 2005. Vertaismenetelmät kehittävän arvioinnin välineinä. Helsinki: Stakes. Viitattu 28.1.2023. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77163/vertaismenetelmat.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Suomen YK-liitto. Turvallinen tila. Viitattu 23.3.2023. <https://www.ykliitto.fi/turvallinen-tila>
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2023. Kokemusasiantuntijuus ja vertaistuki. Viitattu 23.2.2023. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyspalvelut/kokemusasiantuntijuus-ja-vertaistuki>
- Terveyskylä.fi 2022. Mitä on vertaistuki? Viitattu 10.2.2023. <https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/tietoa-vertaistuesta/mit%C3%A4-on-vertaistuki>
- Timonen, Päivi 2021. Opetusteknologia mukana verkko-opetuksessa. Teoksessa Timonen, Päivi & Dookie, Gyan (toim) Kurkistuksia verkko-opetuksen ja –opetusteknologian mahdollisuuksiin. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisuja, 123. Viitattu 17.3.2023. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2021/06/Timonen-Dookie-Kurkistuksia-verkko-opetuksen-ja-opetusteknologian-mahdollisuuksiin-2021.pdf>
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Uudistettu laitos (E-kirja)
- Tuominen, Kari 2011. Benchmarking pähkinässä. (E-kirja) Oy Benchmarking Ltd.

Viinikainen, Diego 2021. Nuorten aikuisten yliopisto-opiskelijoiden yksinäisyys. Itä-Suomen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden laitos. Pro gradu. Viitattu 20.2.2023. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/26734/urn_nbn_fi_uef-20220043.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Oulun ammattikorkeakoulu 2022. Miten tukea yhteenkuuluvuuden syntyä verkko-opiskelussa? Blogikirjoitus 14.3.2022. [Miten tukea yhteenkuuluvuuden syntyä verkko-opiskelussa? – Oamk Journal](#)

LIITTEET

Liite 1 Kutsu kehittämään

Hei Verkko-opiskelija!

Oletko tullut opiskelemaan erillisvalintojen kautta Humakin verkko-opintoihin?

Tule mukaan vapaamuotoiseen kehittämisfoorumiin tarkastelemaan ja ideoimaan yhdessä sitä, miten opiskelijoiden keskinäistä vertaistoimintaa voitaisiin edistää. Osallistuminen on samalla hyvä tilaisuus verkostoitumiseen muiden opiskelijoiden kanssa!

Olen itsekin erillisvalinnoista tutkintoon tullut yhteisöpedagogiopiskelija ja teen kehittävää harjoittelua ja opinnäytetyötä [Saako oppia](#) hankkeelle, jossa kehitetään saavutettavampia oppimispolkuja kaikille. Tarkoituksena on ideoida vertaistuellista toimintaa verkko-opiskelijoille. Pajassa kerään tutkimusaineistoa opinnäytetyötäni varten. Teen pajoista tallenteen, joka jää vain minun käyttöni ja pajassa käydyt keskustelut pysyvät anonyyminä. Ennen pajoja toimitan osallistujille informointi- ja lupalomakkeet.

Tule vaikuttamaan kehittämistyöhön omien kokemusten kautta. Jos sinulta löytyy hyviä kokemuksia vertaistoinnasta esim. aikaisempien opintojen ajalta, kuulen niistä mielelläni! Vertaistuessa on voimaa!

Tapaamiset teamsissa alla olevina aikoina, tai muuna sovittuna ajankohtana. Pajoissa käytetään erilaisia ideointimenetelmiä eri kerroilla. Voit osallistua yhteen pajaan tai halutessasi tulla molempiin.

- keskiviikkona 15.2.2023 klo 16–17

- tiistaina 21.2.2023 klo 15–16

Laita viestiä sähköpostiini ja ilmoittaudu mukaan. Lähetän linkin tapaamiseen viimeistään edellisenä päivänä!

T. Erika Snellman erika.snellman@humak.fi

Liite 2 Haastattelukysymykset

Mitä sinulle tulee mieleen sanasta vertaistuki ja mitä se merkitsee sinulle?

Miten vertaistuki voi tukea opiskeluissa jaksamista?

Onko sinulla aikaisempia kokemuksia vertaistuesta?

Minkälaista vertaistuellista toimintaa kaipaisit? Minkälaisiin asioihin?

Mikä saisi sinut osallistumaan vertaistuelliseen toimintaan?

Minkälainen vertaistuki on saavutettavaa?

Koetko, että esim. webinaarien pienryhmäkeskusteluissa saat vertaistukea?

Voiko vertaistuki auttaa sinua löytämään vahvuuksiasi?

Alleviivatut kysymykset ovat yksilöhaastatteluiden pääkysymykset. Tarpeen mukaan kysyn täydentäviä kysymyksiä haastattelun edetessä.